

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

REPORTS OF THE IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"

м. Харків, 21–22 жовтня 2021 р.

Харків
2021

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р філос. наук, професор

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Вельш В. – габілітований д-р філос. наук, професор

Даніліян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О. А. – канд. техн. наук, доцент

Змії С. О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Петрушов В. М. – д-р філос. наук, професор

Соломніков І. В. – канд. екон. наук, ст. викладач

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 9 від 22.09.2021 р.)

Л 93 Людина, суспільство, комунікативні технології : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. 21–22 жовтня 2021р. / відп. за випуск Н. В. Алексєєнко. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2021. 340 с.
ISBN 978-617-7927-79-1

УДК 740+656+338

Друкується в авторській редакції

ISBN 978-617-7927-79-1

© Авторський колектив, 2021

розширюється і сфера символічного споживання, в якому самореалізація постає одночасно і як спосіб індивідуалізації і як причетність до статусної групи. Тобто самовияв, самореалізація, самоактуалізація стають не лише бажаними, а й соціально санкціонованими.

Список використаних джерел

1. Бауман З. Свобода. Пер. с англ. Г.М.Дашевського. Москва: Новое издательство. 2006. 132с.

2. Берлін І. Чотири есе про свободу. Київ: Видавництво «Основи». 1994. 272 с.

3. Тоффлер Е. Нова парадигма влади: знання, багатство й сила. Пер. з англ. Н. Бордукова. Харків: Акта. 2003. 688 с.

ОСАДЧА О.С. *аспірантка*

ЧОРНОМОРДЕНКО І.В. *д.філос.н., професор, завідувач кафедри філософії*

Київський національний університет будівництва та архітектури

Київ, Україна

ВПЛИВ МУЗИКИ НА ПРОЦЕС ІНДИВІДУАЦІЇ ЛЮДИНИ

Сьогодні для науковців, філософів, психологів проблема розвитку людини в умовах викликів сучасності, стрімкого інформаційного потоку, технологічних інновацій постає дуже гостро. Чому? Людина в так званому «шумі» відволікається на багато зовнішніх факторів, при чому часом втрачає контакт з внутрішнім особистісним я. Вона знаходиться в пошукові, необхідного лише їй, «шумового балансу». Постійно вибудовує власну модель існування у вирі подій. На нашу думку, в суспільстві переважає екстравертна модель буття. З іншої сторони, в той же час, коли комп'ютери, гаджети стали своєрідним атрибутом буття «вікном у світ», ми спостерігаємо протилежну картину – інтровертну модель буття, коли людина постійно абстрагується від суспільства і живе переважно в ізоляції, свідомо обмежуючи контакти з іншими, неначе «ховається в себе». На це ще досить сильно вплинула ситуація пандемії.

В кожній з цих моделей є позитивні та негативні сторони, виникає ряд питань. Чи не ризикує людина, як соціальна істота, загубитись в потоці вимог і

викликів зовнішнього світу? Чи не загрожує людині інтровертної моделі пастка ізоляції, що призведе до втрати повноцінної соціалізації?

Ми вважаємо, що людина знаходить в собі сили і здатна поєднати в собі ці дві моделі, так як перша передбачає можливість ділитись, самореалізуватись, інша – дає можливість розумного усамітнення, визначення власних цінностей, потенцій, орієнтирів. Що ж дає можливість проявляти потенціалу людини повною мірою? Яким чином та завдяки чому можна цього досягти? В назві свого повідомлення ми зазначили термін «індивідуація» [2, с. 522] – це складне комплексне поняття, форма психологічного розвитку людини, досягнення цілісності. Цей процес, згідно К.Г. Юнга, включає в себе поступове усвідомлення актуалізації архетипів та вміння з ними взаємодіяти.

В ході дослідження ми дійшли до думки, що музика здатна сприяти відчуттю, усвідомленню власної сутності (через архетипи в зокрема), розкривати і збагачувати внутрішній світ людини. Про музику як вираження архетипів є чимала кількість свідчень, зокрема, у своїх дослідженнях говорили мистецтвознавець К. Єргієва, кандидат філософських наук В. Доронін, музикознавець О. Алкон, доктор медичних наук С. Шушарджан тощо.

Ми ж акцентуємо свою увагу лише на моделях взаємодії людини зі світом, їх зв'язку з індивідуацією, та питанням, як впливає на це музика.

Перш за все індивідуація передбачає те, що в людини росте здатність до трансцендування, розширюється свідомість, а це призводить до інтеграції архетипів, що в свою чергу долає проблему однонаправленості (інтровертної / екстравертної). Сприймаючи музику людина може переходити з одного стану в інший (наприклад, слухаючи ритмічну, бадьору музику прагнути до інших, щоб поділитись гарним настроєм; чи заслуховуючи класичний твір, замислитись про щось філософське, прагнучи побути в усамітненні). Прикладів безліч, ми пропонуємо навіть перевірити це на власному досвіді, як музика може активувати різні стани.

Отже, свідоме прослуховування, сприйняття музичного твору впливає на процес індивідуації людини, відкриває і збагачує її внутрішній світ, має здатність долати однонаправленість (інтровертна/екстравертна модель поведінки) на шляху до центроверсії [1, с. 96], а це показник досягнення високого щаблю на шляху індивідуації.

Список використаних джерел

1. Carotenuto A. The Vertical Labyrinth : Individuation in Jungian Psychology Studies in Jungian Psychology. Canada: Inner City Books, 1985. 144p.
2. Юнг К. Г. Психологические типы. Москва. 1996. 695 с.

ЗМІСТ

Привітальна промова ректора Українського державного університету залізничного транспорту С. Панченка	3
Привітальна промова проректора з наукової роботи Українського державного університету залізничного транспорту Г. Ватулі	4
СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
АБАШНИК В.О. Володимир Чучмарів (1898–1978) як дослідник філософії Спінози	5
АБАШНИК У.В. Геерт Кайль та аналітична філософія в Німеччині	11
АНДРУЩЕНКО В.П. Академічна мобільність як запорука ефективності вищої освіти	15
ГРИНЬОВА Д.А. Антикітерський корабель: історія дослідження	19
ГУЖВА А.А. «Етика Авраама»: назустріч комунікативному розуму	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Соціально-економічні наслідки пандемії COVID-19 для українського суспільства	25
ДАНІЛ'ЯН В.О., ВОРОБІЙОВА А.А., НАГОРНА А.Є. Актуальні проблеми філософської науки в добу глобалізації	28
ДАХНІЙ А. Й. Феномен «позитивно-прекрасної людини» у сучасному світі у контексті екзистенційних мотивів романів Ф. Достоєвського	30
ЗАГОРУЛЬКО О.А. Еволюція поглядів Євгена Чикаленка щодо вирішення аграрного питання в Російській імперії	40
КОММЕДАЛ О. Johan Galtung's theory of structural violence and peaceful transformation of conflicts	45
ЛЮБИВИЙ Я.В. Рефлексія як механізм відтворення та конструювання ідентичності: цивілізаційний аспект	47
ПАВЛОВ В.І., АГУЛОВ В.В. Г.-Г. Гадамер: герменевтичний метод як «універсальний аспект філософії»	52
ПЕТРУШОВ В.М. Людвіг Вітгенштайн і його «логіко-філософський трактат» (до 100-річчя виходу у світ)	59
САБАДУХА В.О. Метафізична теорія особистості як відповідь на глобальні виклики	65

СИТНІЧЕНКО Л.А. Філософія свободи за доби глобалізації: нові виміри та концепти	69
ТОЛСТОВ І.В. Усвідомлення причин сучасної цивілізаційної кризи	73

***ОСОБИСТІТЬ ТА СОЦІУМ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ***

БАБИЧ В.П. Сущность и виды человеческой деятельности	76
ВЕЛЬШ В. Що ми чуємо, коли слухаємо музику?	83
ГЛУШЕНКО Т.М., ПАЛАМАРЧУК І.В. Інформаційне суспільство: трансформації в системі управління	88
ГРОМОВА О.В., КОНОВАЛОВ Л.С. Вплив глобалізації на трансформаційні процеси в суспільстві України	90
ІЛЬІН В.В., ІЛЬІНА А.П. Познание денег как процесс самоутверждения	91
КІПЕНСЬКИЙ А.В., ПОНОМАРЬОВ О.С., ЧЕБОТАРЬОВ М.К. Інтелігентність як чинник суспільного розвитку	98
КОЛЕСНИК К.Е. Організація ТРАСЕКА: виникнення і перший етап розвитку (1993–2000 роки)	102
КОЛИЧЕВА Т.В. Сенси у самопізнанні як компліментарні полярності self людини	107
ЛЯХ В.В. Опції свободи: самореалізація vs самовираження	110
ОСАДЧА О.С., ЧОРНОМОРДЕНКО І.В. Вплив музики на процес індивідуалізації людини	117

***ЛЮДИНА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ***

ГУСАЧЕНКО В., КОРОБКІНА Т. Розвиток особистості як сучасна проблема новітніх тенденцій в освіті	119
БУЦ А.М. Особливості організації студентських онлайн-змагань	122
КОВТУН Т.В. Комунікативні технології: від маніпуляцій до переконуючого впливу	125
ЛУЧКО О.Р., ДОВЖЕНКО С.С. Використання мобільних додатків для занять фізичною культурою як одна із форм самостійних занять студентів технічного вишу	128
РУМЯНЦЕВА Т.Г. «Тень болезни» Ф. Нинще и ее влияние на формирование языка и философского стиля мыслителя	131

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE “A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES”**

м. Харків, 21–22 жовтня 2021 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Умов. друк. арк. 19,76. Наклад 120 прим. Замов. № 1019/9-21.

Видавництво ТОВ «ДІСА ПЛЮС»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: серія ДК № 4047 від 15.04.2011 р.
61029, м. Харків, шосе Салтівське, буд. 154. Тел. (057) 768-03-15,
e-mail: disadruk@gmail.com

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В. В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2400000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.
e-mail:bookfabrik@mail.ua